

VOLT EGYSZER EGY NYÁRFATERMELÉSI RENDSZER - AVAGY MI TÖRTÉNT AZ ALFÖLDI ERDŐGAZDÁLKODÁSBAN KIDOLGOZOTT TERMELÉSI RENDSZEREKKEL?

Seresné Gyenes Tünde - Janik Gergely - Dr. Bárány Gábor

Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.
6000 Kecskemét, József A. u. 2
www.kefag.hu

Bevezetés:

Az AEE az ERTI szakmai segítségével az 1970-es években 3 alföldi faállomány-típusra tervezett termesztési rendszerről szóló dokumentációt létrehozni, ezek: a nyárák, a fenyők és az akác.

Az akác termelési rendszer részben elkészült, de a töredékek nem voltak fellelhetőek az AEE és a KEFAG irattáraiban.

A fenyők, esetünkben az Erdeifenyő és a Fekete fenyő termelési rendszereinek elkészítése tervezett volt ugyan, de sajnos nem valósult meg.

A nyárák termesztéséről szóló rendszer az 1980-as évek elejére elkészült, de nem került a szakmai közönség elé, az csak Dr. Tóth Béla kéziratoként maradt fenn. A közelmúltban ennek a munkának a digitalizálását a KEFAG Zrt. Innovációs Központja elvégezte. Jelen előadásunkban a Nyárfatermelési Rendszer fő logikáját és elemeit szeretnénk ismertetni, és újra felvetni a termelési rendszerek kidolgozásának kérdéskörét. Továbbá szeretnénk, ha valaki, aki birtokában van ezekhez az említett termelési rendszerekhez tartozó anyagoknak, jelezné ezt a tényt a rendszerek rekonstruálása céljára!

A nyárfatermesztési rendszer a KEFAG Zrt.-nél elérhető.

A NYÁRFA TERMELÉSI RENDSZER VÁZLATA

Összeállította:

Erdészeti Tudományos Intézet, Budapest

Szerkesztette:

Dr. Tóth Béla

Munkatársak:

Dr. Papp László, Dr. Gergács József, Gyarmatiné Dr. Proszta Sára, Szilágyi Attila, Dr. Szontagh Pál, Dr. Tóth Béla, Dr. Kolonics József, Dr. Halupa Lajos, Dr. Walter Ferenc, Szilágyi Benjámin, Horváthné Lajkó Ilona, Temesi Géza, Dr. Szepesi László, Dr. Száva Tibor; Jablonkay Zoltán.

I. Általános alapelvek

A nyárfatermelési rendszer a következő alrendszerekre tagolódik:

- Szaporítóanyag-termelési alrendszer.
- Végterméke a minősített, nagy biológiai értékű (nemesített) szaporítóanyag az erdősítésekhez.
- Erdősítési alrendszer.
- Végterméke az állománynevelésre kész erdősítés (fiatal nyáras-állomány).
- Faállomány-nevelési alrendszer.

- Végterméke a véghasználatra átadható nyár-faállomány.
- Fahasználati alrendszer.

Végterméke a kitermelt, a szükséges (különböző) fokon felkészített faanyag a felhasználó helyre történő szállításhoz készletezve.

A nyárfatermelés alaptechnológiai rendszerének tagolása (munkarendszerek, munkafolyamatok)

1. Szaporítóanyag-termelési alrendszer

- Simadugvány-termelési munkarendszer
 - Simadugvány-termelés anyatelepen
 - Simadugvány-termelés magastuskós anyatelepen
 - Simadugvány-termelés alacsony tuskós (hagyományos) anyatelepen
 - Simadugvány-termelés anyatelep nélkül
 - Csúcsrügyes karódugvány termelése
- Gyökeres nyárdugvány-termelési munkarendszer
 - Gyökeres nyárdugvány termelése 1/1 éves minőségben
 - Nagyméretű, többéves nyárcsemete termelése

2. Erdősítési alrendszer

- Nyárfatelepítés nem erdőterületen (erdőtelepítés)
 - Teljes talaj-előkészítéses nyárfa-erdősítési munkarendszer
 - Talaj-előkészítés nélküli nyárfa-erdősítési munkarendszer
- Erdősítés nyárfával vágásfelújításban
 - Teljes talaj-előkészítéses nyárfa-erdősítési munkarendszer
 - Részleges (pásztás) talaj-előkészítéses nyárfa-erdősítési munkarendszer
 - Részleges talaj-előkészítés szántással a tuskó-sorközökben (min. 2 m pásztaszélesség)
 - Részleges talaj-előkészítés lazítószárnyas mélyművelőgéppel (min. 80 cm szélességben)
- Talaj-előkészítés nélküli nyárfa erdősítési munkarendszer

3. Faállomány-nevelési alrendszer

- Általános irányelvek a nyárállományok nevelővágásaihoz
- A nyáras faállomány-nevelés technológiai tervezése
- Nyesés
- Az előhasználati nyárasok kezelése

4. Fahasználati alrendszer

- Fahasználatok hosszú vágásérettségi korú nyárasokban
 - Véghasználati termelés (munkarendszer-csoport)
 - Előhasználati termelés (munkarendszer-csoport)
- Fahasználatok rövid vágásérettségi korú nyárasokban
 - Véghasználati termelés (munkarendszer-csoport)
 - Előhasználati termelés (munkarendszer-csoport)

II. A nyárfatermelés géprendszereinek tagolása

1. A szaporítóanyag-termesztés géprendszere

- Erőgépek
- Munkagépek
 - Tápanyagpótlás
 - Mútrágyaszórás
 - Szervestrágya-rakodás
 - Szervestrágya-szórás
 - Fejtrágyázás
 - Talaj-előkészítés
 - Mélyszántás
 - Talajporhanyítás
 - Törzsanyatelepek ültetése
 - Gépi sorközi talajápolás
 - Vegyszeres gyomirtás
 - Öntözés
 - Növényvédelem
 - Gyökeres dugvány (suháng) kiemelése
 - Simadugvány-termelés

2. Az erdősítési alrendszer géprendszere

- Erőgépek
 - 60 kN vonóerő osztály
 - 30 kN vonóerő osztály
 - 20 kN vonóerő osztály
 - 14 kN vonóerő osztály
- Munkagépek
 - Terület- és talaj-előkészítés
 - A vágáshulladék eltávolítása
 - Bozótirtás
 - Tuskóeltávolítás
 - Tereprendezés
 - Gyökérmaradványok eltávolítása
 - Mélyforgatás
 - Mélyszántás
 - Gyephántás
 - Lazításos mélyművelés
 - A talajfelszín elmunkálása
 - Ültetés
 - Az erdősítések ápolása
 - Gépi sorközi ápolás
 - Vegyszeres gyomirtás
 - Tápanyagpótlás
 - Növényvédelem
 - Nyesés

3. A fahasználati gépek rendszere

- A nyáras előhasználatok géprendszere
 - A fakitermelés gépei
 - Benzinmotoros láncfűrészek
 - Döntő-rakásoló-előközelítő gépek
 - A teljes fakitermelők (harveszterek)

- A terepi anyagmozgatás gépei
 - Csörlős vonszolók
 - Markolós vonszolók
 - Kihordó vontatók
- A felkészítés gépei
 - Gallyazó-daraboló-rakásoló gépek (processzorok)
 - Kérgezőgépek
 - Aprítéktermelő gépek
- A rakodás és a szállítás gépei
- A nyáras véghasználatok géprendszere
 - A fakitermelés gépei
 - Benzinmotoros láncfűrészek
 - Döntő-közelítő gépek
 - A vágástéri anyagmozgatás gépei
 - Csörlős közelítőgépek
 - Markolós közelítőgépek
 - Kihordó vontatók
 - A felkészítés gépei
 - Gallyazó-daraboló-rakásoló gépek (processzorok)
 - Kérgezőgépek
 - Hasítógépek
 - Aprítéktermelő gépek
 - A rakodás gépei
 - Hidraulikus daruk
 - Forgó- és homlokrakodók
 - A szállítás gépei

Megjegyzéseink a termesztési rendszerrel kapcsolatosan:

A termesztési rendszer igen alapos, részletekbe menő leírásokat tartalmaz az adott kor eszközeinek és lehetőségeinek felhasználásával. Ennek megfelelően például a műben említett vegyszerek nagyjából ma már nem engedélyezettek erdészeti alkalmazásra.

Rendkívül részletes az alkalmazott gépek, különösen az erőgépek leírása. Ebben az esetben is igaz, hogy a jelenleg az alkalmazható géptípusok természetesen megváltoztak.

Bizonyos aspektusokban pedig a szakmai gyakorlat mutat lemaradást. Például abban, hogy a nyárfatermesztésben a szerzők már az 1980-as évek elején javasolták harveszterek, processzorok, aprítógépek, stb. alkalmazását, amelyeket a gyakorlat a közelmúltban kezdett csak megvalósítani.

A korszerűtlenségeket leszámítva kiváló összefoglalás a mű a nyárfatermelés témaköréről és gyakorlati, erdőgazdasági kivitelezéséről. A termesztési rendszerek véleményünk szerint nagy segítséget jelenthetnek a gyakorlati erdőgazdálkodás számára, különösen az egyetemről frissen kikerülő mérnökök számára hasznos anyagok. Javasolnánk tehát ezen munkák felkutatását-felújítását!